

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 62 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk *volledig goed* is en dat *strikt, dus zonder enige overschrijding*, binnen de gegeven antwoordlengte valt, wordt daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend.
- 3 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 De terreur van de *like*-knop

- 1 **maximumscore 1**
"Het heeft er alle schijn van dat het *like*-tijdperk in Nederland die avond in 1988 is begonnen." (regels 32-34)
- 2 **maximumscore 1**
alinea 6
- Opmerking*
Ook goed: alinea 5
- 3 **maximumscore 1**
alinea 12
- 4 **D**
- 5 **B**
- 6 **maximumscore 3**

1 probleem	Hij schreef dat onze eigenwaarde wordt ondermijnd door alle lijstjes en Facebook-statistieken.
2 onderbouwing / argument	Wanneer we op internet iets lezen, kunnen we immers direct zien hoeveel anderen het vóór ons al hebben <i>geliket</i> .
3 gevolg	"Zo worden we aangemoedigd om niet onze eigen mening te vormen, maar af te gaan op wat andere mensen van iets vinden."
4 standpunt	En dat is kwalijk, vindt hij,
5 argument / onderbouwing	want mensen moeten niet afgaan op wat de massa wil.
6 oplossing	"Deel datgene wat je verschillend maakt van een ander, niet datgene wat je op een ander doet lijken."

indien vijf goed	3
indien vier goed	2
indien drie goed	1
indien twee of minder goed	0

- 7 **B**

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is:	
	• Je weet niet precies wat <i>likes</i> betekenen	1
	• (want) er kan met (het aantal) <i>likes</i> gemanipuleerd zijn	1
	• een volledig goed antwoord, niet langer dan 25 woorden	1
9	A	
10	maximumscore 1 “Als u het waardeert, dan zou u een briefje of een mailtje kunnen sturen, maar ons <i>liken</i> op Facebook vinden we stiekem ook best leuk, hoor.” (regels 248-252)	
11	D	
12	C	
13	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	• (Deze uitspraak is verrassend) omdat de tekst over het algemeen kritisch is (over de <i>like</i> -knop/Facebook) (en deze uitspraak positief is)	1
	• een volledig goed antwoord, niet langer dan 15 woorden	1
14	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Het gebruik van de <i>like</i> -knop nuanceert negatieve reacties / zorgt voor een balans tussen positieve en negatieve reacties.	
15	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: (Zowel de hoofdtekst als het tekstfragment is negatief) over het misbruik dat van het gebruik van de <i>like</i> -knop kan worden gemaakt.	
16	D	

Tekst 2 Burn-out

17	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is:	
	• Vroeger waren jongeren het meest vitaal	1
	• nu zijn jongeren uitgeput / hebben jongeren steeds vaker een burn-out	1
	• een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- Dat komt door een toegenomen privédruk 1
- door sociale media 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 15 woorden 1

19 maximumscore 4

De kern van een goed antwoord is:

- Turkle was eerst optimistisch over sociale media 1
- omdat mensen online daarmee hun (gedroomde) betere zelf konden zijn 1
- maar is nu negatief 1
- omdat mensen zich erdoor juist eenzaam voelen 1

Bij woordoverschrijding dient de volgende correctie van de score te worden toegepast, tot een minimum van 0 scorepunten:

indien 41-45 woorden: 1 scorepunt aftrekken

indien 46-50 woorden: 2 scorepunten aftrekken

indien 51-55 woorden: 3 scorepunten aftrekken

indien meer dan 56 woorden: 4 scorepunten aftrekken

20 B

21 B

Tekst 3 Nederland, talenland?

22 A

23 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

Engels is weliswaar de belangrijkste wereldtaal

- maar wij zien Engels als (instructie- en) communicatietaal 1
- terwijl onze buurlanden het alleen als instructietaal zien / de moedertaal als communicatietaal gebruiken 1
- Wij kweken door de eenzijdige nadruk op het Engels minder goodwill 1

Bij woordoverschrijding dient de volgende correctie van de score te worden toegepast, tot een minimum van 0 scorepunten:

indien 41-44 woorden: 1 scorepunt aftrekken

indien 45-48 woorden: 2 scorepunten aftrekken

indien meer dan 49 woorden: 3 scorepunten aftrekken

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 4

De kern van een goed antwoord is:

- Er is minder onderwijs in andere vreemde talen dan Engels 1
- Leerlingen kiezen daardoor minder voor meerdere/andere vreemde talen (dan Engels) 1
- Er komen daardoor (nog) minder lessen en minder docenten voor de andere vreemde talen 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 40 woorden 1

25 B

26 maximumscore 5

De kern van een goed antwoord is:

- Het talenonderwijs moet zich niet alleen op het Engels richten / Er moet een bredere talenkennis komen 1
- (ten eerste) de overheid moet het talenonderwijs explicieter propageren 1
- (ten tweede) middelbare scholen moeten meer (financiële) ruimte krijgen om het talenonderwijs beter vorm te geven / leerlingen (in het middelbaar onderwijs) moeten meer vreemde talen kunnen leren 1
- (ten derde) het hoger en wetenschappelijk onderwijs moet meer dwarsverbindingen mogelijk maken, 1
- zodat meer mensen een vreemde taal zullen leren 1

Bij woordoverschrijding dient de volgende correctie van de score te worden toegepast, tot een minimum van 0 scorepunten:

indien 71-74 woorden: 1 scorepunt aftrekken

indien 75-78 woorden: 2 scorepunten aftrekken

indien 79-82 woorden: 3 scorepunten aftrekken

indien 83-86 woorden: 4 scorepunten aftrekken

indien meer dan 86 woorden: 5 scorepunten aftrekken

27 maximumscore 1

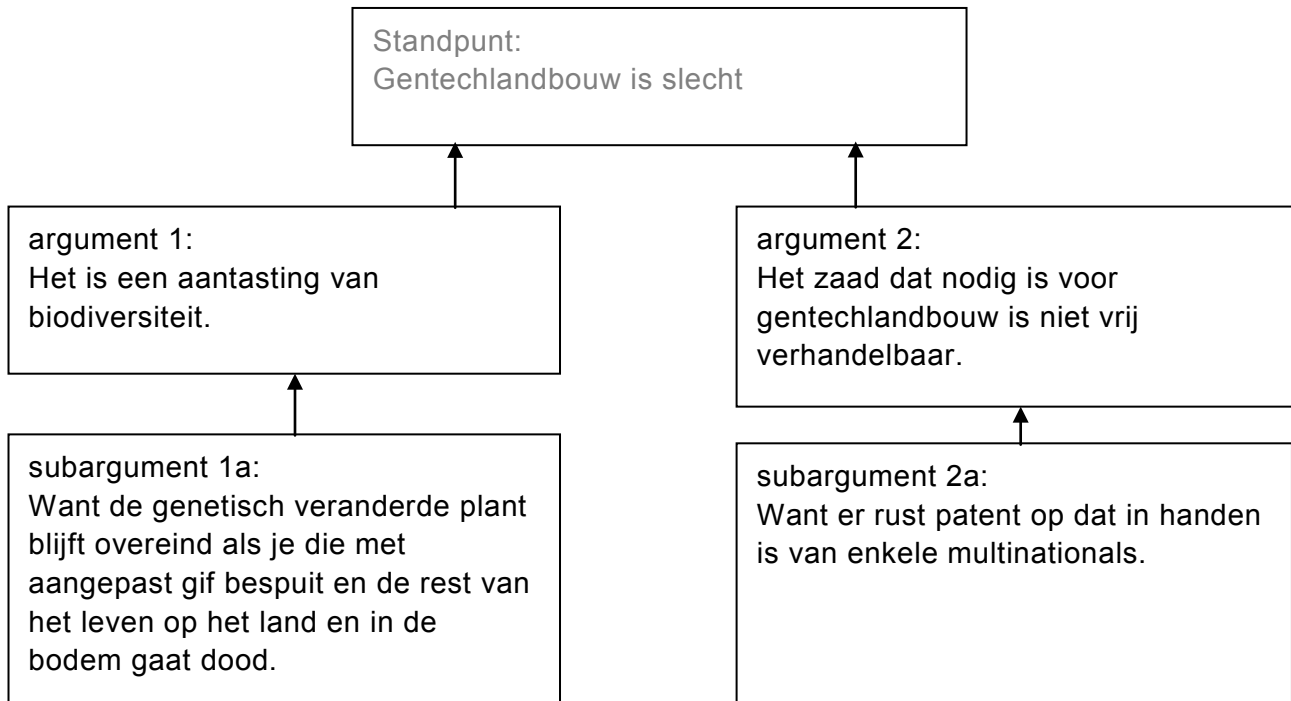
“Op deze manier kan er in een breder verband meer kennis en begrip opgedaan worden voor de ons omringende culturen, en daar zullen onze zakelijke relaties van profiteren.” (regels 130-135)

28 C

29 A

Tekst 4 Sleutelen aan voedsel

30 maximumscore 4

per juist hoofdargument	1
per juist subargument bij het goede hoofdargument	1

31 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Die angst kost Afrikaanse boeren hun afzetmarkt waardoor ze geld mislopen 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 15 woorden 1

32 D

33 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

(De overeenkomst is dat) beide de afhankelijkheid van multinationals vrezzen.

Vraag	Antwoord	Scores
34	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens tekstfragment 2 leidt gentechvoedsel niet tot minder gifgebruik en volgens de tekst 'Sleutelen aan voedsel' (waarschijnlijk) wel • Volgens tekstfragment 2 leidt gentech tot een uitroeiing van de biodiversiteit, terwijl die volgens de tekst 'Sleutelen aan voedsel' al niet meer bestond. 	1 1
35	C	
36	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Is gentech/het sleutelen aan voedsel wel zo erg? / Wat is er nu eigenlijk zo erg aan gentech/het sleutelen aan voedsel?	

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in het programma WOLF. Zend de gegevens uiterlijk op 23 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Mark Traa, HP/De Tijd, 7 november 2012
tekst 2	Wilma de Rek, de Volkskrant, 13 april 2013
tekst 3	Camiel van Woerkum, Levende Talen Magazine, 2013/2
tekst 4	Leonie Breebaart, Trouw, Letter & Geest, 8 & 9 december 2012
tekstfragment 1	Haroon Ali, www.volkskrant.nl, 9 juni 2011
tekstfragment 2	Jan Overesch, de Volkskrant, 30 september 2014